

คำวินิจฉัยของ นายอุระ หวังอ้อมกลาง ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๔๕/๒๕๕๖

วันที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๖

เรื่อง ศาลจังหวัดอุบลราชธานีขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๕ กรณีศาลเห็นว่าพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ

พนักงานอัยการจังหวัดอุบลราชธานีเป็นโจทก์ฟ้องนายคำดี เผ่าดวงดี กรรมการสาขาพรรคการเมือง เป็นจำเลยต่อศาลจังหวัดอุบลราชธานี ความผิดฐานไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ ต่อนายทะเบียนภายในกำหนดอันเป็นความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๔๒ และมาตรา ๘๔ ปรากฏตามคดีหมายเลขดำที่ ๓๗๖/๒๕๕๖ โดยโจทก์บรรยายฟ้องว่า จำเลยได้พ้นจากการดำรงตำแหน่งกรรมการสาขาพรรคการเมือง พรรคประชาธิปัตย์ สาขาลำดับที่ ๑๐๒ ซึ่งตั้งอยู่ที่บ้านเลขที่ ๕๕ บ้านขุมดิน ตำบลหนองเมือง อำเภอม่วงสามสิบ จังหวัดอุบลราชธานี เนื่องจากพรรคประชาธิปัตย์ได้แจ้งการยุบสาขาพรรคฯ ลำดับที่ ๑๐๒ ต่อนายทะเบียนพรรคการเมืองและนายทะเบียนพรรคการเมืองได้ตอบรับการยุบสาขาพรรคฯ ซึ่งทำให้จำเลยพ้นจากการดำรงตำแหน่งกรรมการสาขาพรรคดังกล่าว นายทะเบียนพรรคการเมืองได้แจ้งให้พรรคประชาธิปัตย์ทราบแจ้งการตอบรับ เมื่อวันที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๕๕ พร้อมกับแจ้งให้ทราบด้วยว่า จำเลยมีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีฯ ต่อนายทะเบียนพรรคการเมืองภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันได้รับหนังสือแจ้งการตอบรับจากนายทะเบียนพรรคการเมือง เมื่อระหว่างวันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๕๕ เวลากลางวัน ถึงวันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๕๕ เวลากลางวัน ต่อเนื่องกันทุกวัน ภายในกำหนดระยะเวลา ๓๐ วันดังกล่าว จำเลยในฐานะที่พ้นจากการดำรงตำแหน่งกรรมการสาขาพรรคการเมือง พรรคประชาธิปัตย์ ได้รู้ว่ามีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีฯ ต่อนายทะเบียนพรรคการเมือง นายคำดี เผ่าดวงดี ยื่นบัญชีฯ ถ้าช้ากว่าที่กำหนดเป็นเวลา ๒๗๓ วัน อันเป็นการฝ่าฝืนต่อกฎหมาย ขอให้ลงโทษตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๔๒ และมาตรา ๘๔ และขอให้ปรับจำเลยรายวันอีกไม่เกินวันละ ๕๐๐ บาท เป็นเวลา ๒๗๓ วัน

LIRT

จำเลยให้การรับสารภาพว่า เมื่อวันที่ ๖ มกราคม ๒๕๕๖ จำเลยได้ยื่นบัญชีฯ ต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งแล้ว โดยจัดส่งทางไปรษณีย์ตอบรับ ปรากฏตามสำเนาใบรับฝากบริการไปรษณีย์ในประเทศ (ฝากส่ง ๖ มกราคม ๒๕๕๖ นำจ่ายผู้รับ ภายในวันที่ ๘ มกราคม ๒๕๕๖)

ศาลจังหวัดอุบลราชธานีพิเคราะห์แล้ว คดีนี้โจทก์ฟ้องจำเลยให้รับโทษตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ ในข้อหาเป็นกรรมการสาขาพรรคการเมือง ไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ตามมาตรา ๔๒ ภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่ง อันเป็นการกระทำความผิด ตามมาตรา ๘๔ แต่โดยที่ในมาตรา ๔๒ กำหนดให้กรรมการสาขาพรรคการเมืองต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินต่อนายทะเบียน ภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ดำรงตำแหน่งและภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่ง และความหมายของวันดังกล่าวนี้ ปรากฏตามคำฟ้องที่ยืนยันว่า เป็นวันที่หัวหน้าพรรค (ซึ่งเป็นผู้แทนของพรรคการเมือง ตามมาตรา ๒๐ วรรคสอง) ได้ทราบแจ้งตอบรับการเปลี่ยนแปลง (การเข้าดำรงตำแหน่งและพ้นจากตำแหน่ง) จากนายทะเบียน ตามมาตรา ๓๓ วรรคสอง ตามหนังสือสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง ที่ ลต (ทบพ) ๐๕๐๑/๑๗๕๖ ลงวันที่ ๖ มีนาคม ๒๕๕๕ กรณีจึงเป็นการกำหนดการกระทำความผิดของบุคคลโดยการสันนิษฐานว่า กรรมการสาขาพรรคการเมืองจะต้องทราบการเปลี่ยนแปลงนับแต่วันที่หัวหน้าพรรคการเมือง ได้รับแจ้ง ซึ่งไม่แน่นอนว่าจะเป็นวันใดเพราะกรรมการสาขาพรรคการเมืองไม่ได้รับแจ้งด้วยตนเอง ทั้งที่การยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินเป็นเรื่องเฉพาะบุคคล ประกอบกับคู่ความไม่อาจนำสืบได้แย้งว่า กรรมการสาขาพรรคการเมืองควรหรือน่าจะต้องรู้ว่าตนเองมีหน้าที่จะต้องปฏิบัติ ตามมาตรา ๔๒ ในวันใด เพราะต้องบทสันนิษฐานเด็ดขาดว่า ให้ถือวันที่กำหนดในมาตรา ๓๓ วรรคสอง ซึ่งคำว่า “สมบูรณ์” ในมาตรานี้ หมายถึง การเข้าดำรงตำแหน่งหรือพ้นจากตำแหน่งนั่นเอง

อาศัยเหตุผลดังกล่าว ศาลจังหวัดอุบลราชธานีจึงเห็นว่า บทบัญญัติความผิดตามมาตรา ๘๔ ที่กำหนดให้กรรมการสาขาพรรคการเมืองซึ่งไม่ปฏิบัติ ตามมาตรา ๔๒ ต้องรับโทษนำที่จะต้องด้วย มาตรา ๖ ของรัฐธรรมนูญ ซึ่งเป็นการกำหนดให้บุคคลต้องรับผิดชอบโดยไม่ปรากฏการกระทำความผิดที่ชัดเจน หากแต่เป็นการลงโทษบุคคลจากข้อสันนิษฐานของกฎหมายโดยเด็ดขาด จึงขัดหรือแย้งต่อมาตรา ๓๒ ของรัฐธรรมนูญ ศาลนี้จะใช้บทบัญญัติมาตรา ๘๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ บังคับแก่คดีนี้ และไม่ปรากฏว่ามีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวข้อง จึงสมควรเสนอศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยตามมาตรา ๒๖๔ ของรัฐธรรมนูญ ศาลจังหวัดอุบลราชธานี จึงมีคำสั่งให้สำเนาถ้อยคำสำนวนและเอกสารส่งสำนักงานศาลยุติธรรมเพื่อส่งศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัย

ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้ว สั่งให้รับคำร้องนี้ไว้พิจารณาวินิจฉัย แจ้งศาลจังหวัดอุบลราชธานี ผู้ร้องทราบ นายทะเบียนพรรคการเมืองและหัวหน้าพรรคประชาธิปัตย์ผู้เกี่ยวข้องทราบหากประสงค์ จะชี้แจงก็ให้ดำเนินการภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง

นายทะเบียนพรรคการเมืองชี้แจงว่า สาขาพรรคการเมืองเป็นส่วนหนึ่งของพรรคการเมืองมิได้ มีฐานะเป็นนิติบุคคลต่างหากจากพรรคการเมือง หัวหน้าพรรคการเมืองเป็นผู้แทนในกิจการอันเกี่ยวกับ บุคคลภายนอกตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๒๐ วรรคสอง ตามข้อบังคับพรรคประชาธิปัตย์ พ.ศ. ๒๕๕๑ ข้อ ๓๕ ให้คณะกรรมการบริหารพรรคมีอำนาจ อนุมัติหรือยุบเลิกสาขาพรรค รวมทั้งการดำเนินการต่าง ๆ เพื่อให้สาขาพรรคบริหารงานไปตามข้อบังคับพรรค ทั้งนี้โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการบริหารพรรคและข้อบังคับพรรคประชาธิปัตย์ ข้อ ๕๒ (๘) กำหนดให้คณะกรรมการสาขาพรรคมีอำนาจและหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ ต่อนายทะเบียนพรรคการเมืองภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ เข้าดำรงตำแหน่งและภายในสามสิบวันนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่ง

พรรคประชาธิปัตย์มีหนังสือแจ้งขอยุบเลิกสาขาพรรคประชาธิปัตย์ ลำดับที่ ๑๐๒ เมื่อวันที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕ นายทะเบียนได้ตอบรับการยุบเลิกสาขาพรรคและแจ้งเป็นหนังสือให้หัวหน้าพรรค ประชาธิปัตย์ทราบ หัวหน้าพรรคทราบการตอบรับ เมื่อวันที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๕๕ นายทะเบียน พรรคการเมืองแจ้งด้วยว่า กรรมการสาขาพรรคการเมืองที่พ้นจากตำแหน่งให้ยื่นบัญชีฯ ในวาระที่ พ้นจากตำแหน่ง ต่อนายทะเบียนภายในสามสิบวันนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่ง กรณีการยุบเลิกสาขา พรรคดังกล่าว จึงเป็นเรื่องการเปลี่ยนแปลงรายละเอียดที่แจ้งไว้ในแบบตามมาตรา ๓๐ ซึ่งจะถือเอา วันเดือนปีใด เป็นวันเดือนปีที่พ้นจากตำแหน่งกรรมการสาขาพรรคการเมืองนั้น ต้องเป็นไปตามบทบัญญัติ มาตรา ๓๓ วรรคสอง กล่าวคือ ถือเอาวันเดือนปีที่หัวหน้าพรรคประชาธิปัตย์ได้รับหนังสือแจ้ง การตอบรับการยุบเลิกสาขาพรรคประชาธิปัตย์ ลำดับที่ ๑๐๒ เป็นวันเดือนปีที่กรรมการสาขาพรรคฯ ลำดับที่ ๑๐๒ พ้นจากตำแหน่งโดยสมบูรณ์ตามกฎหมาย และขณะเดียวกันวันเดือนปีดังกล่าว ก็เป็นการเริ่มต้นแห่งการนับระยะเวลาสามสิบวัน ในการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ตาม มาตรา ๔๒ ด้วย บทบัญญัติในมาตรา ๔๔ ที่กำหนดให้กรรมการสาขาพรรคการเมือง ซึ่งไม่ปฏิบัติตาม มาตรา ๔๒ ต้องรับโทษนั้น จึงไม่เป็นการกำหนดการกระทำผิดของบุคคลโดยการสันนิษฐานว่า กรรมการสาขาพรรคการเมืองจะต้องทราบการเปลี่ยนแปลงนับแต่วันเดือนปีที่หัวหน้าพรรคการเมืองได้รับแจ้ง จากนายทะเบียน ซึ่งไม่แน่นอนว่าจะเป็นวันใด เพราะกรรมการสาขาพรรคการเมืองไม่ได้รับแจ้งด้วยตนเอง แต่อย่างใด แต่เป็นเรื่องที่ผู้ที่เป็นกรรมการสาขาพรรคการเมืองได้ทราบหรือควรจะได้ทราบอยู่ล่วงหน้าแล้วว่า

มีการขอยุบเลิกสาขาแล้ว เพียงแต่การนับระยะเวลาสามสิบวันของการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน อันเนื่องมาจากการพ้นจากตำแหน่งกรรมการสาขาพรรคการเมืองนั้น จะเริ่มต้นก็ต่อเมื่อการพ้นจากตำแหน่งกรรมการสาขาพรรคการเมืองมีผลโดยสมบูรณ์ตามกฎหมายแล้ว คือ ตั้งแต่วันที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๕๕ เป็นต้นไป บทบัญญัติมาตรา ๘๔ ประกอบมาตรา ๘๒ ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มีวัตถุประสงค์เป็นการป้องกันการทุจริตคอร์รัปชัน โดยมุ่งหมายตรวจสอบบุคคลที่เข้ามาดำเนินการงานทางการเมืองให้เป็นไปด้วยความโปร่งใส และสามารถตรวจสอบได้ ซึ่งสอดคล้องกับเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญที่ต้องการเห็นการปฏิรูปทางการเมือง และเป็นหน้าที่ของบุคคลที่ต้องปฏิบัติตามกฎหมายดังกล่าวที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๖๗ ของรัฐธรรมนูญมาตรา ๘๔ ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๒

คดีมีปัญหาต้องพิจารณาวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๘๔ ประกอบมาตรา ๘๒ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๒ หรือไม่รัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๒ บัญญัติว่า “บุคคลจะไม่ต้องรับโทษอาญา เว้นแต่จะได้กระทำการอันกฎหมายที่ใช้อยู่ในเวลาที่กระทำนั้นบัญญัติเป็นความผิดและกำหนดโทษไว้ และโทษที่จะลงแก่บุคคลนั้นจะหนักกว่าโทษที่กำหนดไว้ในกฎหมายที่ใช้อยู่ในเวลาที่กระทำความผิดมิได้”

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๘๒ บัญญัติว่า “ให้หัวหน้าพรรคการเมือง กรรมการบริหารพรรคการเมือง และกรรมการสาขาพรรคการเมือง มีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ ต่อนายทะเบียนภายในสามสิบวันนับแต่วันที่เข้าดำรงตำแหน่งและภายในสามสิบวันนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่ง

บัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามแบบที่คณะกรรมการเลือกตั้งกำหนด

ในกรณีที่บุคคลตามวรรคหนึ่งได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะตามกฎหมายอื่นแล้ว บุคคลนั้นอาจส่งสำเนาบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินที่ยื่นไว้ตามกฎหมายอื่นนั้นต่อนายทะเบียนแทนก็ได้”

มาตรา ๓๓ บัญญัติว่า “เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงนโยบายพรรคการเมือง ข้อบังคับพรรคการเมือง หรือรายการตามมาตรา ๑๓ วรรคสอง (๕) ที่จัดแจ้งไว้แก่นายทะเบียน หรือรายละเอียดที่แจ้งไว้ในแบบตามมาตรา ๓๐ ให้หัวหน้าพรรคการเมืองแจ้งการเปลี่ยนแปลงนั้นเป็นหนังสือต่อนายทะเบียนภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้มีการเปลี่ยนแปลงเพื่อให้พิจารณาแก้ไขรายละเอียดดังกล่าว

การเปลี่ยนแปลงตามวรรคหนึ่งจะสมบูรณ์ต่อเมื่อได้รับแจ้งการตอบรับการเปลี่ยนแปลงจาก นายทะเบียน และให้นำมาตรา ๑๕ และมาตรา ๑๗ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ถ้าหัวหน้าพรรคการเมืองไม่แจ้งการเปลี่ยนแปลงตามวรรคหนึ่งภายในระยะเวลาดังกล่าว ให้นายทะเบียนมีอำนาจสั่งให้หัวหน้าพรรคการเมืองแจ้งการเปลี่ยนแปลงนั้นภายในระยะเวลาที่กำหนด

การแก้ไขรายการที่ได้ประกาศไว้ตามมาตรา ๑๕ ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา”

มาตรา ๘๕ บัญญัติว่า “หัวหน้าพรรคการเมือง กรรมการบริหารพรรคการเมือง หรือ กรรมการสาขาพรรคการเมือง ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๕๒ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท และปรับอีกไม่เกินวันละห้าร้อยบาทตลอดเวลาที่ยังมีได้ปฏิบัติให้ถูกต้อง”

ศาลจังหวัดอุบลราชธานีพิจารณาแล้วเห็นว่า คดีนี้โจทก์ฟ้องว่าจำเลยเป็นกรรมการสาขาพรรคการเมืองไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๕๒ อันเป็นการกระทำความผิด ตามมาตรา ๘๕ โดยมาตรา ๕๒ กำหนดให้กรรมการสาขาพรรคการเมืองต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินต่อนายทะเบียน ภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่เข้าดำรงตำแหน่งและภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่ง และความหมายของวันดังกล่าวนี้ ปรากฏตามคำฟ้องที่ยืนยันว่า เป็นวันที่หัวหน้าพรรค (ซึ่งเป็นผู้แทนของพรรคการเมือง ตามมาตรา ๒๐ วรรคสอง) ได้ทราบแจ้งตอบรับการเปลี่ยนแปลง (การเข้าดำรงตำแหน่ง และพ้นจากตำแหน่ง) จากนายทะเบียน ตามมาตรา ๓๓ วรรคสอง ตามหนังสือสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง ลงวันที่ ๖ มีนาคม ๒๕๕๕ กรณีจึงเป็นการกำหนดการกระทำความผิดของบุคคลโดยการสันนิษฐานว่า กรรมการสาขาพรรคการเมืองจะต้องทราบการเปลี่ยนแปลงนับแต่วันที่หัวหน้าพรรคการเมืองได้รับแจ้ง ซึ่งไม่แน่นอนว่า จะเป็นวันใด เพราะกรรมการสาขาพรรคการเมืองไม่ได้รับแจ้งด้วยตนเอง ทั้งที่การยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินเป็นเรื่องเฉพาะบุคคล ประกอบกับคู่ความไม่อาจนำสืบว่า กรรมการสาขาพรรคการเมืองควรหรือน่าจะต้องรู้ว่า ตนเองมีหน้าที่จะต้องยื่นบัญชีฯ ในวันใด เพราะต้องบทสันนิษฐานเด็ดขาดว่าให้ถือวันที่กำหนดในมาตรา ๓๓ วรรคสอง ซึ่งคำว่า “สมบูรณ์” ในมาตรานี้หมายถึง การเข้าดำรงตำแหน่งหรือพ้นจากตำแหน่งนั่นเอง

บทบัญญัติความผิดตามมาตรา ๘๕ ที่กำหนดให้กรรมการสาขาพรรคการเมือง ซึ่งไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๕๒ ต้องรับโทษเป็นการกำหนดให้บุคคลต้องรับผิดโดยไม่ปรากฏการกระทำความผิดที่ชัดเจน หากแต่เป็นการลงโทษบุคคลจากข้อสันนิษฐานของกฎหมายโดยเด็ดขาด น่าจะต้องด้วยมาตรา ๖ และขัดหรือแย้งต่อมาตรา ๓๒ ของรัฐธรรมนูญ

พิจารณาแล้วเห็นว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๒ เป็นบทบัญญัติถึงสิทธิของบุคคลว่าไม่ต้องรับโทษอาญา นอกจากจะกระทำการอันกฎหมายบัญญัติเป็นความผิดและกำหนดโทษไว้และโทษที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดจะหนักกว่าโทษที่กำหนดไว้ในกฎหมายขณะกระทำความผิดไม่ได้ กรณีตามความเห็นของศาลจังหวัดอุบลราชธานี เห็นว่า วันเวลาที่ทราบการกระทำผิดไม่แน่นอน กำหนดการกระทำผิดของบุคคลโดยสันนิษฐานว่า กรรมการสาขาพรรคการเมืองจะต้องทราบการเปลี่ยนแปลงนับแต่วันที่หัวหน้าพรรคการเมืองได้รับแจ้ง ซึ่งไม่แน่นอนว่าเป็นวันใด เพราะกรรมการสาขาพรรคไม่ได้รับแจ้งด้วยตนเอง นั้นเห็นว่า พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมืองได้บัญญัติถึงความผิดและกำหนดโทษไว้แน่นอนแล้ว เพียงแต่มีปัญหาว่า วันเวลาเริ่มต้นควรนับแต่วันใด ซึ่งตามมาตรา ๓๓วรรคสอง ก็ได้ระบุว่า การเปลี่ยนแปลงนโยบายพรรคฯ ตามวรรคหนึ่งจะสมบูรณ์ต่อเมื่อได้รับแจ้งการตอบรับการเปลี่ยนแปลงจากนายทะเบียน และก็ปรากฏหัวหน้าพรรคได้ทราบการตอบรับ เมื่อวันที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๕๕ ระยะเวลาสามสิบวันที่จะต้องยื่นบัญชีฯ จึงเริ่มนับจากวันเวลาดังกล่าว การที่จะนับวันเวลากระทำความผิดว่าเป็นวันเวลาใด กับข้อที่ว่ามีบทบัญญัติแห่งกฎหมายบัญญัติแห่งความผิดและกำหนดโทษไว้หรือไม่ เป็นคนละเรื่องกัน และกรณีตามความเห็นของศาลจังหวัดอุบลราชธานีนั้น ได้มีกฎหมายบัญญัติเป็นความผิดและกำหนดโทษไว้แน่นอนแล้ว

อาศัยเหตุผลดังกล่าวมาข้างต้น จึงวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๘๔ ประกอบมาตรา ๘๒ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๒

นายอูระ หวังอ้อมกลาง

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ